

STRUCTURAL SEMANTIC PECULIARITIES OF THE JAPANESE ORTHODOX CHRISTIAN THEONYMS

This article deals with the structural and semantic features of the Japanese Christian theonyms basing on the Japanese Orthodox Church translations of the Bible and liturgical texts. Sacred Onim regarded as a subspecies of religious vocabulary and as a ritual communication tool.

Key words: *theonyms, Japanese language, Church Slavonic language, Orthodox Christianity.*

УДК 811.521

О. Колесникова, аспірант

Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ

МІСЦЕ СЛОВНИКА М. П. РЕЗАНОВА У ЛЕКСИКОГРАФІЧНІЙ СПАДЩИНІ ЯПОНСЬКИХ МОРЯКІВ

У статті здійснено загальний лінгвістичний аналіз перших двомовних японсько-російських та російсько-японських словників на основі відповідної літератури, визначено їхню наукову та навчальну цінність. Особливу увагу зосереджено на «Словаре Японского языка по Российскому Алфавиту собранного» (1804 р.) М. П. Резанова.

Ключові слова: *японсько-російський словник, російсько-японська лексикографія, японські мореплавці, «Словарь Японского языка по Российскому Алфавиту собранный», М. П. Резанов.*

Говорячи про лексикографічну спадщину японських моряків, ми маємо на увазі перших японських мореплавців, які через аварію кораблів опинилися на території Росії, та рукописи, які внаслідок цього з'явилися.

Український мовознавець Бондаренко І. П. [1; 2] наголошує, що саме ці японські мореплавці стояли коло витоків зародження та подальшого розвитку японістики на теренах Російської імперії та сприяли зацікавленості урядів Японії та Росії у встановленні перших міжмовних контактів. Головна історична місія японських мореплавців полягала в тому, що вони були першими, хто надав достовірні факти про економіку, політику, культуру та побут своєї країни, познайомили росіян із японською мовою, а також почали її системно викладати. Це привело до того, що в Росії почали поступово з'являтися двомовні лексикографічні джерела, які мали на меті вивчення японської мови росіянами та заклали фундамент російсько-японської лексикографії [1, с. 20-23].

Об'єктом дослідження є рукописні російсько-японські словники мореплавців, зокрема, М. П. Резанова, а предметом – їхні лексичні особливості. Метою цієї статті є стислий аналіз лексикографічних праць японських мореплавців, що, на нашу думку, дасть змогу ознайомитись і зрозуміти безсумнівно цінність цих переважно рукописних джерел. З огляду на мету, вважаємо за необхідне поставити перед собою такі завдання: 1) здійснити огляд перших рукописних лексикографічних праць у царині

японсько-російської лексикографії; 2) вказати на особливості, позитивні й негативні моменти цих праць; 3) розглянути особливості словника М. П. Резанова. Для вирішення цих завдань нам стане у пригоді здебільшого лінгвістичний описовий метод.

У 1702 р. зі слів першого японця Денбея дяками Посольського приказу була записана «Скаска Денбея», яка містила інформацію про географічне положення Японії, про систему державного управління, про міста, населення, побут, релігію тощо [1, с. 20].

Пізніше, у період 1736-1739 р. японський юнак Гондза укладає п'ять словників та підручників із японської мови, які використовувалися під час викладання у Петербурзькій школі японської мови, заснованої ще Петром Першим у 1705 р. [1, с. 83]:

1. «Новый лексикон славено-японский» 1736-1738 р. [19];
2. «Вокабулы» (російсько-японський словник) 1736 р. [17];
3. «Краткая Грамматичка» японської мови 1738 р. [18];
4. «Предверие разговоров японского языка» (японсько-російський розмовник) 1739 р. [20];
5. «Orbis sensualium pictus» (японський переклад відповідної хрестоматії Яна Коменського) 1739 р. [23].

Рукописи Гондзи були не тільки першими навчальними посібниками, призначеними для викладання японської мови, а й узагалі першими двомовними лексикографічними джерелами того часу, які безсумнівно вплинули на розвиток російської японістики, а також відіграли важливу роль у встановленні перших міжмовних взаємин між двома народами.

Дайкокуя Кодая – наступний японський мореплавець, який також у цій царині відіграв важливу роль. Його постать та лінгвістичний внесок слід окреслити окремо. Життя цього японця знайшло своє віддзеркалення в історичних працях багатьох японських та вітчизняних істориків, а постать Дайкокуя Кодая в Японії і досі асоціюється з моряками-японцями, які потрапили до Росії [6, с. 47]. Доволі цінним є лінгвістичний матеріал, який залишив після себе цей японець, а саме рукописи, записані з його слів провідними японськими вченими того часу, які були опубліковані лише протягом останніх десятиліть [1, с. 118-119]:

1. «Русско-японский словарь» – 285 російських слів із перекладом японською мовою, додаток до «Сравнительного словаря всех языков и наречий, по азбучному порядку расположенного», автор Ф.І. Янкович де-Мірієво [11];
2. «Росіа Горюі», автор Танабе Ясудзо [12];
3. «Росіа монджішю», написаний 1796 р. Мінамото Арі, опублікований 1967 р. Т. Камеєм та С. Мураямою за щоденником Кодая [13];
4. «Росіа Бенто», автор невідомий, рукопис опублікований у 1972 р. Т. Камеєм, С. Мураямою, Е. Накамурою [14];
5. «Росіа Кіто», автор та рік написання невідомі, складається з 1322 російських слів та висловів і майже повторює 11 главу «Хокуса Бунряку» [15];
6. «Хокуса Бунряку», рукопис Кацурагави Хошо, 11 глава – перший укладений у Японії російсько-японський словник [2, с. 114; 15].

Оскільки цей рукопис нараховує понад 2100 російських лексичних одиниць, його лінгвопрагматичний аналіз надав змогу проф. І. П. Бондаренку [1; 2] дослідити

і проаналізувати рівень володіння російською мовою Дайкокуя Кодаю. З цього приводу Бондаренко І. П. зазначає: «*Семантичний аналіз словників, укладених за участю Дайкокуя Кодаю, дозволяє уважному дослідникові не тільки зробити чимало цікавих мовних відкриттів та знахідок, а й уточнити багато цікавих деталей, які стосуються перебування японських моряків у Росії, про які самі японці забули або за різними причинами вважали за краще у своїх спогадах умовчувати*» [1, с. 146].

Слід зауважити, що, хоча сам Дайкокуя Кодаю не публікував мовні праці, його досвід та спогади про перебування у Росії, а також знання російської мови надали багатий лінгвістичний та країнознавчий матеріал відомим японським ученим кінця XVIII – початку XIX ст.

Наступною лексикографічною пам'яткою, яка являє собою безумовну цінність, є рукопис «Канкай ібун» [3], укладений японськими вченими Оцукі Шігекатою та Шімурою Хіроюкі зі слів японських моряків, членів екіпажу судна «Вакамія-мару», яке затонуло 1794 р. коло Андреяновських островів Алеутського архіпелагу: Цудаю, Гіхей, Сахей, Таджуро [1, с. 47-50; с. 164-165]. Рукопис надає цікаву інформацію про Росію того часу, про її географічне положення, економіку, політику, релігію, побут, населення, культуру та мову. У 1961 р. В. Н. Горегляд опублікував восьмий зошит цього рукопису за назвою «*Словарь*» – японсько-російський словник, укладений за допомогою згаданих моряків за тематичним принципом [1, с. 165].

Отже, мореплавці Денбей, Саніма, Гондза, Содза, Кодаю, Цудаю, Гіхей, Сахей, Таджуро та інші зробили вагомий внесок у розвиток російсько-японських мовних взаємин, у вивчення японської мови на теренах тогочасної російської держави, а також російської мови у своїй країні. Крім того, їхні лексикографічні праці мають значну цінність для історичної діалектології та порівняльно-історичного мовознавства, оскільки дозволяють здійснювати дослідження особливостей японської мови того історичного періоду й аналізувати зміни, які відбулися протягом століть на різних мовних рівнях.

Так, в університеті Кагошіма (Кагошіма-кен, о. Кюсю) вчені ретельно досліджують рукописи Гондзи для виявлення та аналізу особливостей місцевого діалекту першої половини XVIII століття [2, с. 185].

Серед цих лексикографічних праць неможливо не виокремити також надбання російського морського офіцера і за покликанням лінгвіста М. П. Резанова та його вагомий лексикографічний спадок, а саме «*Словарь Японского языка по Российскому Алфавиту собранный*» 1804 р. [21].

Сьогодні у бібліотеці Петербурзького філіалу Інституту сходознавства Російської АН зберігаються два примірники рукопису «*Словаря*» М. П. Резанова. Перший варіант був закінчений ним улітку 1804 р. і містить 3539 японських лексичних одиниць і словосполучень, із яких 3478 входять до основного тексту словника, а 61 – до «*Прибавления*». Другий примірник був удосконалений автором пізніше, коли він перебував з 26 вересня 1804 р. до кінця березня 1805 р. на території вже самої Японії. Однак, беручи до уваги той факт, що останній варіант словника був доповнений значною кількістю загальнонародної японської лексики (фуцуго), а також деякими діалектизмами, характерними для Нагасакі, сендайська говірка, носіями якої були японські

помічники Резанова (Цудаю, Гіхей, Сахей, Таджуро) при укладанні першого варіанту словника, була змішана з фуцуго, що зменшує цінність цього рукопису для діалектичного аналізу [1, с. 179].

При дослідженні словника певного періоду слід брати до уваги певні історичні та інші обставини, наприклад, демографічний, політичний та економічний стан, релігійну ситуацію, зовнішні відносини з іншими країнами тощо [10, с. 169]. Тобто, для комплексного аналізу та отримання достовірних результатів було б раціонально провести аналіз словника Резанова не тільки з суто лінгвістичних позицій, але також беручи до уваги історико-політичний аспект.

У 1803 р. імператор Олександр I призначив М. П. Резанова першим російським посланником до Японії для налагодження торгівлі між країнами. Варто зауважити, що завдання, покладене на молодого морського офіцера, виявилось майже неможливим, оскільки Японія протягом останніх 150 років вела політику жорсткого ізоляціонізму і не мала наміру вести будь-які переговори з «іншими» народами. Це було зумовлено тим, що правителі Японії того часу – шьогуну роду Токугава – у факторах на кшталт проникнення до Японії іноземного капіталу, християнських ідей тощо вбачали небезпеку. Тому, на протигагу своєму попередникові – Ода Нобунага, який підтримував тісні стосунки із Португалією та Іспанією, перший шьогун із роду Токугава почав політику винищення християнства у країні та впровадження 1614 р. закону про заборону християнської релігії та повну ізоляцію Японії від впливу зовнішнього світу, яка дістала назву «Сакоку» (鎖国), що дослівно означає «країна в ланцюгах». Отже, під страхом смертної кари мешканцям Японії було заборонено залишати країну, а також прийнялися будь-які контакти з іншими країнами [8, с. 470-499].

Однак, хоча укласти договір та налагодити торгові стосунки між двома країнами не вдалося, і місія загалом провалилася, ми як філологи розцінюємо цю подорож М. П. Резанова як успішну, оскільки вона сприяла появі нового російсько-японського словника європейського типу.

Під час плавання на судні Резанов М. П. мав змогу спілкуватися з японськими мореплавцями Цудаю, Гіхей, Сахей, Таджуро, членами екіпажу судна «Вакамія-мару», яке затонуло в 1794 р. поблизу Андреяновських островів Алеутського архіпелагу. Четверо моряків за цих нещасних обставин потрапили до Російської Імперії і тільки через 10 років змогли нарешті повернутися на батьківщину. Судая Хебей же вирішив назавжди залишитися в Росії і в Іркутську прийняв православ'я, змінивши при хрещенні своє японське ім'я на ім'я Петро Кисельов. Пізніше він здобув офіційний статус перекладача і зробив вагомий внесок у написання «Словаря» як консультант Резанова М. П. [1, с. 177].

За допомогою цих моряків М. П. Резанов поступово опанував японську мову і почав укладати словник. Оскільки японські моряки були насамперед вихідцями з м. Сендай префектури Міягі, то і лексичний склад їхньої рідної мови віддзеркалював переважно сендайський варіант діалекту Тохоку, що належить до східних діалектів японської мови.

Лінгвістичний здобуток Резанова знайшов висвітлення у працях деяких українських, російських та японських мовознавців.

Так, наприклад, вітчизняний мовознавець І. П. Бондаренко [1; 2] у результаті лінгвопрагматичного аналізу «*Словаря*» М. П. Резанова дійшов таких висновків.

По-перше, попри значно збільшений обсяг лексики у другому варіанті «*Словаря*», він є менш привабливим із наукового погляду, оскільки з урахуванням усіх допущених його укладачем фонетичних неточностей при сприйнятті японської лексики на слух і помилок при фіксації цієї лексики буквами російського алфавіту на письмі перетворює процес дослідження діалекту Тохоку японської мови другої половини XVIII ст. на надзвичайно важке завдання [1, с. 179-180].

У словнику містяться граматичні та стилістичні позначки, стислі пояснення правил словотворення і слововживань у японській мові, різного роду посилання. Крім того, він містить велику кількість описових тлумачень російських слів, оскільки доволі часто японські моряки перекладали на рідну мову не конкретне російське слово, а його розгорнуте тлумачення, що наводилося Резановим М. П., який, своєю чергою, намагався якомога зрозуміліше пояснити своїм помічникам семантику не зовсім зрозумілих або нових для них лексичних одиниць. Переважно це стосується перекладу на японську мову абстрактної лексики, прикметників, прислівників та дієслів. М. П. Резанов прагнув перекласти якомога більше російських слів японською мовою, але нерідко були випадки нерозуміння японцями тлумачення значень російських слів, які пропонував укладач словника, що породжувало семантичні неточності при перекладі [1, с. 180-191].

Наприклад, *безродный* – *фиторимоно дегодзаримасу* («бути самотнім», «бути неодруженим, незаміжною») (від яп.: 一人(独り)者 [*хіторімоно*] – «самотня людина»; «*парубок*»; «*незаміжня*»; でございます [*де годзаімасу*] (заст. зв'язка) – «бути») [1, с. 189; 21].

Також натрапляємо на випадки прямого та розгорненого калькування складних російських слів [1, с. 190; 21]:

Кудряволосый – *чичикамено* («*петлеволосий*») (від яп. 乳 [чічі] (заст.) – «*петелька*» / для шнурка на одязі, *взутті*; 髮 [камі] – «*волосся*»)

Трудолюбиво й – *Кашинги сукина фито* («*людина, яка любить роботу*») (від яп.: 稼ぎ [касегі] – «*робота за наймом*»; 好き [сукі] – «*любов*», «*коханья*»; 人 [хіто] – «*людина*»).

Можна спостерігати в тексті словника також окремі цікаві спроби японців перекласти на рідну мову російську безеквівалентну лексику (екзотизми) [1, с.190-191]:

Водка – *морохаку* («*очищене sake*» – яп. *алкогольний напій*) (від яп.: もろはく [*морохаку*] – «*очищене sake*»)

Гусли – *кото* («*кото*» – яп. *музичний інструмент*) (від яп.: 琴 [кото] – «*кото*»)

Фуфайка – *соденаши* («*безрукавка*») (від яп.: 袖無し [соденаші]).

Російська дослідниця О. П. Петрова [7] винятковою заслугою М. П. Резанова вважає той факт, що він першим із європейців звернув увагу на акцентуацію японських слів, зазначивши наголос в 25 японських лексемах. Наголос позначено переважно в тих словах, звуковий або графічний вигляд яких може збігатися з вимовою або написанням деяких слів у російській мові [1, с. 194; 7, с. 5-7].

Японський дослідник Танака Цугуне [16] відзначає певні труднощі та проблеми, які, на його думку, виникли як результат відмінності структур двох мов (японської та російської). Наприклад, незнання японських частин мови та неможливість зіставити граматичні системи двох мов змусили автора словника перекладати кожне слово окремо, а вже пізніше об'єднувати їх у словосполучення, що спричинило певні неточності та помилки. Крім того, мовознавець наголошує на нерівномірності (ばらつき *нерівномірність, розсіювання* – прим. Колесникова) добору лексичних одиниць у рукописі, оскільки, за його оцінкою, наведено багато слів, які майже не використовуються у побутовому мовленні, тоді як лексика, яка, на думку японця, життєво необхідна для спілкування та взаєморозуміння, не знайшла свого висвітлення [16, с. 2-3]. Це пояснюється не лише належністю японської та російської мов до різних граматичних типів: японська – аглютинативна мова, а російська – синтетична, а й тим, що словниковий запас мови автора «*Словаря*» був ширшим, ніж у пересічного японського моряка, особливо беручи до уваги ту чудову освіту, яку здобув М. П. Резанов [5, с. 269-289].

Проте, не зважаючи на всі недоліки «*Словаря*», японський учений вбачає велику цінність цього рукопису з огляду на те, що наведена в ньому лексика належить до сендайського діалекту кінця XVIII ст. До того ж Танака Цугуне підкреслює, що, оскільки японська частина словника була записана аудіально (літерами російського алфавіту), то виділення фонем та проведення ретельного фонологічного дослідження могло би сприяти більш глибокому аналізу та з'ясуванню змін, які відбулися у японській мові протягом останніх 200 років [16, с. 3].

У своїй монографії [16] Танака наводить таблицю з 6 колонок :

番号	A	B	C	D	備考
21	Бабочка	蝶	Choma	ちよま	蝶

1-ша колонка – порядковий номер слова за словником;

A колонка – російський варіант слова, наведений М. П. Резановим;

B колонка – японський еквівалент перекладу, наданий М. П. Резановим (в оригіналі слова записані російським алфавітом, а автор монографії подає ієрогліфи);

C колонка – транскрипція японського варіанту знаками латинської абетки (ромаджі), надана Танакою;

D колонка – японський варіант перекладу за Танакою (у деяких випадках слова відрізняються, оскільки у варіанті Резанова трапляються помилки);

6-та колонка – нотатки, запропоновані автором монографії (найчастіше пояснюють розбіжності у перекладах російських слів японською мовою).

Як висновок зазначимо наступне. Створення двомовних словників є важливою складовою лексикографічної праці, оскільки це сприяє встановленню міжмовних контактів. Дослідження перших рукописних лексикографічних джерел японської мови надає інформацію не лише про мову того чи іншого історичного періоду, а й допомагає з'ясувати зміни, які відбувалися в мові протягом століть.

Хоча мовознавці І. П. Бондаренко, О. П. Петрова, Ц. Танака, приділили значну увагу лексикографічним рукописам японських мореплавців, проте детальний науковий аналіз «Словаря» М. П. Резанова ще не було здійснено. Наше подальше завдання полягає у тому, щоб детально опрацювати й видати цей словник в Україні, а також провести детальний аналіз його матеріалу на різних мовних рівнях – фонетичному, морфологічному, семантичному, граматичному. Крім того, ми також ставимо за мету виділити діалектну лексику, описати й зазначити ті зміни, що відбулися протягом двох століть, та провести дослідження адекватності перекладу російської лексики японською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Бондаренко И. П.* Русско-японские языковые взаимосвязи XVIII века / И. П. Бондаренко // Историко-лингвистическое исследование: Монография. – Одесса: Астропринт, 2000. – 400с.
2. *Бондаренко И. П.* Русский язык японских мореплавателей (XVIII век) / И. П. Бондаренко. – Нара (Япония): Университет Тэнри, 1996. – 233 с. – (Научная монография)
3. Канкай ибун. Удивительные сведения об окружающих морях. Тетрадь восьмая. Словарь [Оцуки Сигеката, Симура Хироюки]. – М.: Изд-во восточной л-ры, 1961. – 69 с. – (Памятники литературы народов Востока. Тексты. Большая серия. XVI). – [Издание текста и предисловие В. Н. Горегляда]
4. *Кацурагава Хосю.* Краткие вести о скитаниях в северных водах («Хокуса монряку») / Х. Кацурагава; [перевод с японского, комментарий и приложения В. М. Константинова]. – М.: Наука, 1978. – 472 с. – (Памятники письменности Востока– XLI)
5. *Кусбер Ян.* Какие знания нужны дворянину для жизни? Провинциальные и столичные воспитательные дискурсы второй половины XVIII-XIX века / Ян Кусбер. – М.: Новое литературное обозрение, 2012. – С.269-289. – (Сб. «Дворянство, власть и общество в провинциальной России XVIII века»)
6. *Накамура Синтаро.* Японцы и русские. Из истории контактов / С. Накамура; [перевод с японского с сокращениями В. Я. Салтыкова]. – М.: Прогресс, 1983. – 304 с.
7. *Петрова О. П.* Словарь японского языка Н. П. Резанова (Неуточный результат экспедиции в Японию в 1803-1804 гг.) / О. П. Петрова // XXVI Международный конгресс востоковедов. Доклады делегации СССР. – М.: Изд-во восточной л-ры, 1963. – 15 с.
8. *Энсом Дж. Б.* Япония: Краткая история культуры / Дж. Б. Энсом; [пер. с англ. Е.В. Кириллов. Науч. ред. А.Б. Никитин]. – СПб.: Издательство «Евразия», 1999. – 576с. – (Серия «Пилигрим»)
9. *Файнберг Е. Я.* Русско-японские отношения в 1697-1875 гг. / Есфирь Яковлевна Файнберг. – М.: Изд. восточной литературы, 1960. – с. 314. – (Научная библиотека СПбГУ)
10. *Юсупова А. Ш.* Двужычные словари татарского языка XIX века как лексикографические памятники двух народов / Альфия Шавкетовна Юсупова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2007. – № 22 (100). – С.169-177.
11. Сравнительный словарь всех языков и наречий, по азбучному порядку расположенный. (В 4-х томах) [Янкович Ф.]. – СПб.: Тип. Брейткопфа, 1791-1792. – Т.4. – 618 с. – («Русско-японский словарь». – С. 614-618.)
12. 河合忠宣一編「魯西亜語類」. 天理: 天理図書館、1985. – 164 頁
13. 亀井高孝、村山七郎一編「魯士亜文字集」. 東京: 吉川弘文館、1967. – 170 頁
14. 亀井高孝、村山七郎、中村喜和一編「魯西亜べん語」. 東京、1972. – 312 (24) 頁
15. 桂川捕周「北槎聞略」. 東京、1988. – 448 頁
16. 田中継根一編「露日辞書・露日話帳」. 東北アジア研究センター叢書. 第2号、2001. – 160 頁 *Рукописи*

17. *Гондза*. Вокабулы (Русско-японский словарь). – 1736 г. [Хранится в «Архиве востоковедов» Петербургского филиала Института востоковедения АН России. – (Б-269): Разряд I, опись 4, № 9/1318. – Лл. 1-54.]
 18. *Гондза*. Краткая Грамматичка. – 1738 г. [Хранится в «Архиве востоковедов» Петербургского филиала Института востоковедения АН России. – (Б-272): Разряд I, опись 4, № 12/1321. – Лл. 1-21.]
 19. *Гондза*. Новый лексикон славено-японский. – 1738 г. [Хранится в «Архиве востоковедов» Петербургского филиала Института востоковедения АН России. – (Б-273): Разряд I, опись 4, № 13/1323. – Лл. 1-383.]
 20. *Гондза*. Предверие разговоров японского языка (Японско-русский разговорный). – 1739 г. [Хранится в «Архиве востоковедов» Петербургского филиала Института востоковедения АН России. – (Б-270): Разряд I, опись 4, № 10/1319. – Лл. 1-56.]
 21. *Резанов Н. П.* Словарь японского языка по российскому алфавиту собранный. – 1804 г. [Хранится в «Архиве востоковедов» Петербургского филиала Института востоковедения АН России. – Разряд I, опись 4, № 2. – Лл. 1-240.]
 22. *Скаска Денбея*. [Хранится в Российском государственном архиве древних актов (РГАДА) России. – Фонд «Сибирский приказ». – Кн. 1292. – Лл.79-83.]
 23. *Гондза*. Orbis sensualium pictus. – 1739 г. [Хранится в «Архиве востоковедов» Петербургского филиала Института востоковедения АН России. – (Б-271): Разряд I, опись 4, № 11/1320. – Лл. 1-120.]
 24. 「魯西亜奇語」. – 東京：内閣文庫 (№ 35187-1(1) -185271. – Р. 1-150) [Росна киго (Год написания и автор рукописи неизвестны) [Хранится в отделе рукописей Библиотеки кабинета министров Японии (Найкаку-бунко). – Токио, – № 35187-1(1) -185271. – Лл. 1-150.]
- Стаття надійшла до редакції 24.03.2016 р.

О. Колесникова, аспирант

Киевский национальный лингвистический университет, г. Киев

МЕСТО СЛОВАРЯ Н. П. РЕЗАНОВА В ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОМ НАСЛЕДИИ ЯПОНСКИХ МОРЯКОВ

В статье проведен общий лингвистический анализ первых двуязычных японско-русских и русско-японских словарей на основе соответствующей литературы, определена их научная и учебная ценность. Особое внимание сосредоточено на «Словаре Японского языка по Российскому Алфавиту собранного» (1804) Н. П. Резанова.

Ключевые слова: японско-русский словарь, русско-японская лексикография, японские моряки, «Словарь Японского языка по Российскому Алфавиту собранный», Н. П. Резанов.

О. Kolesnikova, PhD student

Kyiv National Linguistic University, Kyiv

THE PLACE OF THE N. P. REZANOV'S DICTIONARY IN THE LEXICOGRAPHY HERITAGE OF THE JAPANESE SAILORS

This article provides general linguistic analysis of the first bilingual Japanese-Russian and Russian-Japanese dictionaries based on the relevant literature. Particular attention is focused on the «Dictionary of Japanese Language based on Russian alphabet» (1804) by N. P. Rezanov.

Keywords: Japanese-Russian dictionary, Russian-Japanese lexicography, Japanese sailors, «Dictionary of Japanese Language based on Russian alphabet», N. P. Rezanov